

Ivan Macun.

(Spisal *Božidar Flegerič.*)

(Konec.)

Naj povem tu nekaj svojih mislij o navedenih Macunovih spisih, kolikor mi jih je znanih. Kakor sem že omenil, sestavil in izdal je pokojnik l. 1850. v Trstu čitanko „Cvetje jugoslovansko“ I. del. 8.º XII., str. 270. To knjigo so poslali v rzsodbo pokojnemu profesorju Fr. Metelku (rojen 14. mal. srpana l. 1759), ki jo je ostro grajal, kakor leto dnij poprej Fr. Malavašiča knjigo „Slovenska slovnica za perve slovenske šole v mestih in na deželi“, dasi jo je većinoma sestavil po njegovem, za ono dobo zeló dobrem delu „Lehrgebäude der slovenischen Sprache“; očital je namreč izdajatelju premnogo germanizmov in nepravilnih oblik, in to ne po krivici. V tej knjigi je obilo hrvaških izrazov, nekaj pesmic brez pesniške vrednosti, a srbske pesmi so brez razlage, ki bi bila zeló potrebna, ker v njih vse mrgoli turških besedij. Ta rzsodba je pisana v nemščini; njen konec se glasi: „für studierende Slovenen ganz unbrauchbar.“ To je pa vsekako preveč, ker je v knjigi nekaj Prešernovih pesmij in jedna rojenega Središčana Štefana Modrinjaka (1774—1827), namreč „Fabula“, ki spada gotovo med najbolje njegove pesniške proizvode.

V delcu: „Kratak pregled slovenske literature“ preveč hvali pisatelj Koseskega, imenujoč ga „kralja sedanje slovenske poezije“, kar Koseski ni bil.

„Dom in svet“ 1899, št. 3.

Poslednje obširneje Macunovo delo je: „Književna zgodovina Slovenskega Štajerja“ 179 strani v mali osmerki v Gradcu, 1883. Pisatelj je posvetil knjigo Miklošiču ob njegovih sedemdesetletnici. Tudi v tej knjigi jezik ni posebno čist; Macun vedno rabi hrvaško besedo „koji“ mesto „kateri“ in več drugih hrvaških besedij, ki niso na pravem mestu; tudi kazi knjigo nekaj nepravilnih oblik.

Književniki ¹⁾, o katerih govori Macun, so razdeljeni v tri glavne vrste. V prvi vrsti so oni učenjaki, kateri s svojim pisateljevanjem niso imeli nikakega narodnega namena; namen njihovega delovanja je bil splošen; rabili so latinščino ali pa nemščino v svojih spisih.

V drugo vrsto spadajo možjé, katerim je bil namen duševnega delovanja narodni jezik. V starejšem času so naštetih vsi književni delavci, rojeni na slovenskem Štajerju, a v novejšem času so izpuščeni vsi oni, ki so sicer rojeni slovenski Štajerci

v oni dobi, ko se je pri nas vzbudila narodna ideja, a so pisali v tujem nemškem jeziku, prištevaje sami sebe nemški narodnosti.

V tretji vrsti so navedeni časniki, narodne pesmi in nekaj znanih umetnikov, kar jih imamo Slovenci.

¹⁾ O tej znameniti knjigi Macunovi je že gospod A. Fékonja obširno poročal v „Ljublj. Zv.“ l. 1884., str. 625 in nasl., pa 694 in nasl. A ker naš pisatelj

Galileo Galilei.